

Valvonta ja varautuminen -vastuualue

16.10.2024

Paloturvallisuuden itsearviointi 2024 Pohjois-Pohjanmaalla

Osana asuinrakennusten paloturvallisuuden valvontaa Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos kohdisti paloturvallisuuden itsearvioinnin vuonna 2024 kerros- ja rivitaloihin (taloyhtiöihin) koko maakunnan alueella. Itsearvioinnin painopisteenä oli väestönsuojien kunto.

Itsearviointi perustuu pelastuslain 78 §:ään ja pelastuslaitoksen kuluvan vuoden valvontasuunnitelmaan. Itsearviointi toteutettiin Webropol-kyselyllä, jonka linkki lähetettiin rakennuksen omistajan edustajalle. Käytännössä suurin osa linkeistä toimitettiin isännöitsijöille.

Paloturvallisuuden itsearviointikyselyyn vastaamisen määräaika oli 30.9.2024. Taloyhtiöitä, joista vastausta kyselyyn ei saatu lainkaan, on noin 2 000. Vastausprosentti jäi siis hyvin alhaiseksi, noin 50:een.

Vastausten perusteella Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella olevista asuinrakennusten väestönsuojista vain noin 75 prosenttia on tarkastettu ja huollettu viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tarkastetuista suojista noin 85 prosentissa väestönsuojan tiiveyskoe on voitu suorittaa hyväksytysti. Määrät ovat hyvin alhaisia. Kun lisäksi yli puolessa tarkastetuista suojista on havaittu tarkastuksen ja huollon aikana joitain puutteita, vaatii väestönsuojien kunto Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella huomattavia toimenpiteitä.

Muilta osin vastauksissa korostuu pelastussuunnitelmiin liittyvät seikat. Keskeisintä on, että joka seitsemäs pelastussuunnitelmavelvollinen taloyhtiö on ilmoittanut, ettei pelastussuunnitelmaa ole laadittu lainkaan. Pelastussuunnitelman laatineista taas joka seitsemännellä suunnitelma ei ole ajan tasalla. Niin ikään joka seitsemännellä suunnitelmaa ei ole jaettu asukkaille. Määrät ovat erittäin suuria erityisesti, kun asuinrakennusten pelastussuunnitelmia koskevat veloitteet ovat olleet voimassa jo huomattavan pitkään.

Jatkotoimenpiteet

Itsearviointikyselyyn ei ole vastattu lainkaan

Itsearviointiin vastaamisen määräaika jatketaan 29.11.2024 asti. Vastaus tulee antaa ensisijaisesti aiemmin sähköpostitse toimitettua linkkiä käyttäen. Jos linkki on kadonnut, kyselyyn voi vastata osoitteen <https://link.webropol.com/s/itsearviointi2024> kautta.

Pelastuslaitos tulee suorittamaan palotarkastuksia riskiarvioon perustuen niissä taloyhtiöissä, joista vastausta ei toimiteta jatkuvan määräajan kuluessa. Palotarkastuksista peritään maksu. Jatkotoimenpiteet määrittyvät palotarkastuksen aikana tehtyjen havaintojen perusteella.

Mikään taloyhtiö ei tule hyötymään siitä, että jättää kyselyyn vastamatta.

Puutteet väestönsuojassa

Pelastuslaitos tulee edellyttämään seuraavien asioiden saattamista kuntoon, jos ne ovat taloyhtiön osalta puutteelliset:

- Väestönsuojaa ei ole tarkastettu ja huollettu tai tiiveyskoetta ei ole suoritettu viimeisen kymmenen vuoden aikana.
- Väestönsuojan tarkastuksen pöytäkirjaa ei ole toimitettu pelastuslaitokselle.
- Väestönsuojassa on sellaisia merkittäviä puutteita, jotka voisivat pahimmillaan estää väestönsuojan käyttökuntoon saattamisen (esimerkiksi väestönsuoja ei ole tiivis, väestönsuojan ilmanottoputket ovat asfaltin alla, ilmajakokanavisto puuttuu väestönsuojasta kokonaan, suojapuhaltimen moottori pyörii väärin päin, viemärin sulkuventtiili on ruostunut kiinni).

Pelastuslain mukaan on rakennusten omistajien yksinomaisella vastuulla huolehtia, että väestönsuojien varusteet ja laitteet ovat kaikilta osin toimintakunnossa. Koska väestönsuojissa olevien merkittävien puutteiden määrä koko maakunnan alueella on huomattavan suuri, pelastuslaitos ei tässä vaiheessa ole ryhtymässä jatkotoimenpiteisiin vähäisempien puutteiden osalta kategorisesti.

Laatimaton pelastussuunnitelma

Pelastussuunnitelma tulee laatia asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa. Käytännössä kaikki paloturvallisuuden itsearviointiin piirissä olleet taloyhtiöt ovat pelastussuunnitelmavelvollisia. Pelastuslaitos tulee edellyttämään, että pelastussuunnitelma laaditaan sellaisiin taloyhtiöihin, joissa sitä ei vielä ole.

Muut puutteet

Muita taloyhtiöissä todettuja puutteita ovat esimerkiksi päivittämättömät pelastussuunnitelmat, nimeämätön turvallisuushenkilöstö, puuttuvat alkusammutusvälineet, palavien nesteiden ja kaasujen säilyttäminen lainvastaisesti ja tiivistämättömät läpiviennit. Niiden osalta pelastuslaitos korostaa niin ikään rakennusten omistajien vastuuta. Pelastuslaitos tulee puuttumaan tässä vaiheessa vain merkittävimpiin muihin puutteisiin.

Pelastuslaitos suosittelee tutustumaan Taloyhtiön paloturvallisuusoppaaseen, jonka linkki on itsearviointikyselyssä. Opas löytyy myös <https://pelastustoimi.fi/pohjois-pohjanmaa/lomakkeet-ja-ohjeet> -sivun kohdasta Asuinrakennusten turvallisuus. Sivulla on myös erillinen Rivitaloyhtiön paloturvallisuusopas.

Valvonta ja varautuminen -vastuualue

16.10.2024

Kehotus tai velvoittaminen uhkasakon uhalla

Pelastuslaitos tulee ensisijaisesti kehottamaan taloyhtiöitä ryhtymään toimenpiteisiin edellä todettujen asioiden suhteen. Kehotuksen noudattamisen määräaika vaihtelee puutteen luonteen mukaan, mutta on yhdestä kuuteen kuukauteen. Korjaaviin toimenpiteisiin on syytä ryhtyä oma-aloitteisesti jo nyt, mutta viimeistään ne on syytä suorittaa kehotuksessa todettuun määräaikaan mennessä.

Pelastuslaitos velvoittaa taloyhtiön ryhtymään toimenpiteisiin uhkasakon uhalla, jos pelastussuunnitelman laatimiseksi tai väestönsuojaa koskevan puutteen korjaamiseksi annettua kehotusta ei noudateta.

Taloyhtiötä kuullaan ennen veloitteen antamista. Kuulemisen yhteydessä taloyhtiölle varataan muun ohella tilaisuus lausua mielipiteensä harkituista määräajoista; esimerkiksi, jos väestönsuojan laitteiden ja varusteiden kuntoon saattaminen vaatii hyvin suuria toimenpiteitä, määräaika voi olla varsin pitkä.

Kehotuksen antamisesta ei peritä maksua, mutta uhkasakon asettamista ja tuomitsemista koskevat päätökset ovat maksullisia. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen voimassa olevan palveluhinnaston mukaan uhkasakon asettamisesta ja tuomitsemisesta perittävä maksu on vähintään 650 euroa.

Lisätiedot

Paloturvallisuuden itsearviointikyselyyn vastaamiseen liittyen lisätietoja antaa palotarkastaja Olli Aittakumpu (olli.aittakumpu@pelastustoimi.fi, 044 703 8683),

Medialle lisätietoja antaa pelastuspäällikkö Mika Haverinen (mika.haverinen@pelastustoimi.fi, 044 703 8600).

Mika Haverinen
pelastuspäällikkö

Pentti Ukkola
paloinsinööri